

VÍRA VE VÍRU POCHYBNOSTÍ

Mat 11,2-6

kázání ze soboty 12. 10. 2013 – br. Csaba Čák

„Jan uslyšel ve vězení o činech Kristových; poslal k němu vzkaz po svých služebnících: „Jsi ten, který má přijít, nebo máme čekat jiného?“ Ježíš jim odpověděl: „Jděte, zvěstujte Janovi, co vidíte a slyšíte: Slepí vidí, chromí chodí, malomocní jsou očišťováni, hluchí slyší, mrtví vstávají, chudým se zvěstuje evangelium. A blaze tomu, kdo se nade mnou neuráží.“

Život s sebou občas přináší kritické situace a staví nás před zlomové body, které mohou zatřást i neoblomnými jistotami, na kterých stavíme. Horší to bývá, když se do maléru dostaneme cizím přičiněním, ne vlastní vinou. Pak se ptáme, proč právě já, proč se to muselo stát právě mé rodině, apod.

Otázky a jistá míra pochybnosti se objevila i v životě největšího z lidí, jak jej Kristus nazval, v životě Jana Křtitele.

Kdo to byl Jan křtitel? Ten příběh jistě znáte: Zázračně narozené dítě, rodičům v důchodovém věku Mat 3,11 říká, že to byl ten, který připravoval cestu Mesiáši: *“Já vás křtím vodou k pokání; ale ten, který přichází za mnou, je silnější než já – nejsem hoden ani toho, abych mu zouval obuv; on vás bude křtít Duchem svatým a ohněm.”*

Jan Křtitel, jako ten, který naplňuje slova prorocství v Mal 3,1 *„Hle, posílám svého posla, aby připravil přede mnou cestu.”*

Avšak po tom všem, co “pro Pána Boha udělal” je teď ve vězení a tuší, že to s ním nedopadne dobře. Já bych z toho asi zcvokatěl... podobně jako jistý Iwao Hakamada. Japonec, který čeká ve vězení na popravu již 47 let. Bývalý zaměstnanec továrny na sojové výrobky byl v roce 1968 odsouzen k trestu smrti za čtyřnásobnou vraždu, kterou popírá. V sedmasedmdesáti letech je zřejmě vězněm, který v předpokojí smrti strávil nejvíce let. Čeká na popravu pověšením, ale celou tu dobu neví, kdy se tak stane. V Japonsku jsou odsouzeneci informováni o výkonu trestu teprve několik okamžiků před ním a rodina často až poté. Dokonce jeden ze soudců, který tehdy rozsudek smrti vynesl, dnes říká, že o Hakamadově vině nebyl nikdy přesvědčen, ale že nechtěl „narušit“ hlasování svých kolegů. Hakamada ze své cely neustále prohlašoval, že je nevinný, ačkoli se v první chvíli ke zločinu přiznal. Tvrdí však, že přiznání na něm vynutili při výslechu policisté. Nejvyšší soud v roce 1980 rozsudek smrti potvrdil.

Zdroj: (http://www.lidovky.cz/muz-v-japonsku-ceka-temer-pul-stoleti-na-popravu-f6c-lzpravy-svet.aspx?c=A130710_112627_In_zahranici_mtr)

Být v podobné situaci jako Iwao Hakamada nebo Jan Křtitel, asi bych se i já ptal a měl pochybnosti nad sebou samým, svým životem, správností mého jednání, rozhodování, spravedlností lidskou a Boží, apod. Možná teď lépe chápeme i Janův vzkaz, který po svých učednících posílá Kristovi *„Jsi ten, který má přijít, nebo máme čekat jiného?“*

Copak se již osobně, při křtu, nesetkali a nemluvili spolu? Copak je to vše pryč a zapomenuto? Pokud jsme to nezažili na vlastní kůži, nedivme se lidem, kteří jsou v prekérní situaci, že snad někdy zapochybují i nad Božím jednáním. Nad svojí minulostí,

budoucností, dokonce se zdá, že ztrácejí víru...

Nemusíme ani mluvit o vězení či nějaké smrtelné nemoci nebo jiné hraniční situaci. Nestalo se vám již v životě, že jste měli jasnou představu o tom, jak by měl Bůh jednat, či reagovat ve vaší situaci a co je pro vás nejlepší a přitom do dopadlo úplně jinak, než jste si to vysnili?

Je možné, že Jan předpokládal, očekával od Mesiáše jiné jednání vůči svojí osobě, než to, které se mu dostalo? Vždyť *“Slepí vidí, chromí chodí, malomocní jsou očištěváni, hluchí slyší, mrtví vstávají.”* tak jaký by to byl problém dostat mě odsud ven, mohl si Jan pomyslet...

Snad předpokládal nějaký Boží zásah do své nelehké situace, ale ten se nedostavil. Díky (ne)jednání, (ne)zásahu Ježíše se v Janovi objevují pochybnosti. Nejsou to však pochybnosti o existenci Boha, ale otazníky nad tím, co ten Bůh vlastně dělá? Jak jedná? Janova nejistota, jak se zdá, se týká jeho samotného, jeho názorů. Jan si zřejmě klade otázky nad svými představami a očekáváními, které má ve vztahu k Ježíši a jeho činům. Svoji obavu formuluje do otázky, která naznačuje, že má jaksi zmatek ve svých představách o Bohu, o Mesiáši.

Můžeme se spolu s Janem ptát sami sebe, co dělám já, když jsem v životě konfrontován podobně jako Jan Křtitel? Když mám jistá očekávání ve vztahu k Božímu jednání a ono nic... nebo horší situace – Bůh řeší moji situaci zcela obráceně, než je moje představa. I my si vytváříme vlastní představy, konstrukce Boha. Máme svá očekávání jak by se měl kdo chovat a co by měl dělat ve vztahu k lidem a také k Bohu. Z času na čas nás však Bible upozorňuje, že je potřeba být ve střehu a počítat s tím, že Boží logika a plán není lidská logika a lidské přání. Stačí si přečíst příběh Jana Křtitele, knihu Příslaví, příběh Abrahama, Jobův životopis a pod. Záhy zjistíme, že Boha nelze spoutat do lidské škatule. Ano když se otfásají základy, v některých případech se může sesypat celý svět, celá škatule :-)

Co dál s naším příběhem z Mat 11 kap? Co když řeknu, že díky situaci, do které se Jan (člověk) dostal, se odehrává něco velmi důležitého. Víra Janova (člověka), která až doposud byla řekněme dostatečná (silná, velká, neochvějná) se díky nejistotě najednou zatřese. Jako když vám po zádech proběhne mráz.

Biblický vykladač by řekl: „Janovi se rozpadá jistota jeho názorů, rozpadají se jeho náboženské konstrukce, rozpadá se vševědoucnost, pocit smysluplnosti jeho jednání a názorů, ztrácí pevnou půdu pod nohama.

Filosof by řekl: “pochybnost znamená otřes a zánik metafyzických schémat a konstrukcí, které v náboženství fungují.”

Jistě otázky jsou známkou uvažujícího a nezmanipulovaného způsobu myšlení. Pochybnost činí člověka pokornějším. Najednou mi opět dochází, že mě cosí, nebo kdosi přesahuje a tím mě nutí přiznat, že mám jistá omezení, třebaže něčemu nerozumím. Nebo něčemu nerozumím dostatečně!

Díky této události v životě Jana (člověka) vidíme, si můžeme znovu připomenout, že i nám se můžou zatřást základy našich náboženských představy a zbožných jistot. Reagovat na vzniklou situaci lze různě:

- můžeme za každou cenu bránit způsob uvažování, se kterým jsme se již

nějakou dobu kámoši a nenechat nic a nikoho, aby nás vedl ke změně modus operandi (animus=mysl)

- můžeme vzniklé otázky nechat plavat a nevěnovat jim vůbec žádnou pozornost, prostě je přehlížet (apatie)
- začít znovu hledat a přestat se spoléhat na to, čemu jsem věřil, jak jsme si Boží jednání představoval a znovu přehodnocovat způsob svého uvažování ve věcech víry

Jak reaguje Jan, když se jeho představy o Božím jednání liší od reality? Nesnaží se otázky potlačovat. Naopak formuluje je a ptá se. Ptá se jak sebe, tak toho, o jehož jednání vlastně pochybuje. Skrze své učedníky se jde zeptat Boha=Mesiáše. Hledá odpovědi, i když asi tuší, že je vůbec nemusí najít. Vědomě podstupuje revizi svých očekávání ve vztahu k Bohu a zdá se, že je připraven měnit své představy. Sami jistě dobře víte, že to není lehké a jednoduché přiznat si, že něco dělám špatně, nebo že je ve mě něco v nepořádku. Hlavně muži často nemůžou překousnout, že by někdo jiný než JÁ mohl mít pravdu, ješitnost nám to nedovolí. Je potřeba nemalé odvahy a sebezapření, abych dokázal opustit starý přístav vydal opět se vydal na otevřené moře a přitom nevěděl, co mě čeká a kam mě vítr (Boží Duch) dovede.

Jeden příklad za všechny: Řidič se málem utopil po pádu do řeky, nechtěl opustit své milované auto. Bláznivý Číňan Lin Fu odmítl opustit svůj zbožňovaný automobil i poté, co s ním po havárii spadl do řeky a začal se potápět. Muži se sice podařilo dostat ven z vozidla, které se potopilo ke dnu, ale odmítl, aby jej záchranáři vytáhli ven z řeky. Sedmatřicetiletý Fu na mostě nezvládl řízení a prorazil zeď mostu v oblasti Shuangxi na severu Číny. Muž poté hodinu šlapal vodu u svého auta zmizelého na dně řeky, než se konečně nechal přesvědčit od záchranářů, aby vylezl. Skupina hasičů však musela dorazit s jeřábem a s jeho pomocí vytáhnout automobil.

„Miluji své auto a věděl jsem, že pokud bych z vody vylezl sám nebo se nechal zachránit, hasiči by moje auto nechali zreznout ve vodě,“ vysvětlil Fu. Co když v této zprávě zaměníme slovo auto a místo auto budeme říkat názor, představa. (Zdroj: <http://www.novinky.cz/koktejl/225537-ridic-se-malem-utopil-po-padu-do-reky-nechtel-opustit-sve-milovane-auto.html>)

Podívejme se ještě na Boží odpověď, kterou Jan dostává. Verš 5: *„Jděte, zvěstujte Janovi, co vidíte a slyšíte: Slepí vidí, chromí chodí, malomocní jsou očišťováni, hluchí slyší, mrtví vstávají, chudým se zvěstuje evangelium. A blaze tomu, kdo se nade mnou neuráží.“*

Pozorný posluchač (čtenář), kterým Jan Křtitel jistě byl, zaslechl ozvěnu slov z Izajáše 35,3-6 *“Dodejte síly ochablým rukám, pevnosti kolennům klesajícím. Řekněte nerozhodným srdcím: „Bud'te rozhodní, nebojte se! Hle, váš Bůh přichází s pomstou, Bůh, který odplácí, vás přijde spasit.“* Tehdy se rozevrou oči slepých a otevrou se uši hluchých. Tehdy kulhavý poskočí jako jelen a jazyk němého bude plesat. Na poušti vytrysknou vody, potoky na pustině.

Odpověď je zdá se jasná - je to ten, na kterého je třeba čekat. Čekat, až se projeví, až se ukáže, až jej zahlédneme v čase, který Bůh sám uzná za vhodný. Ne naopak. On jedná podle Boží předlohy, podle Božích hodin. Ne podle lidské fantazie.

Vnímáme, že Ježíš Jana (člověka) pro jeho otázky a pochybnosti nezatrácuje. Vyčítavé žalmy (Ž 42,43) Bůh přijímá otázku a dává odpověď.

Zdá se, že otázky přirozeně patří k životu věřícího člověka, máme na ně právo. Hlavně mladí se ptají. A někdy snad i právem pochybují nad některými rituály nebo myšlenkovými schématy, které máme zažité. Stává se, že děláme a říkáme věci, které jsme za léta odkoukali a už nad nimi ani nepřemýšlíme. I z toho důvodu je výchova dětí a pastýřská péče velká odpovědnost.

Kristus=Bůh svojí odpovědí Janovi (člověku) jeho situaci vůbec neulehčuje. I nadále zůstává ve vězení. Ježíšova odpověď možná naznačuje... nenaplnují se v mém působení slova proroka, slova která si kdysi sám kázal? Vidíš a slyšíš o všech těch zázracích a uzdraveních? Třeba mu chce Kristus naznačit: Jane, tvá situace je beznadějná, ale chci tě povzbudit, Bůh drží opatřé dějin v rukou a jdeme dál. Nenech se zmalomyslnět tím co právě vidíš, tím co právě zažíváš, tím kde jsi.

Dívej se na mě a mé působení víc, než na svůj stav. To, co zažíváš, co vidíš, slyšíš v žaláři, není celý obraz skutečnosti, jen jeho malý výsek.

Dívej se na mě – na Boha a odhlédni od svých představ a tužeb.

Právem teď můžete namítnout, že se to lehce říká a slova jsou slova, ale chléb se jí. A máte pravdu. Sám nevím, jak bych reagoval na Janově místě. Jako čtenář příběhu mám jakýsi nadhled, který mě uklidňuje, ale být v žaláři a čekat na svou smrt?

Realita života a životní okolnosti, do kterých se z času na čas dostaneme můžou způsobit otřes našich náboženských jistot a představ.

I nám se může stát, že někdy nebudeme rozumět Božímu jednání v životě. Proto je potřeba spoléhat se na jeho slovo, ne na moje představy o tom, jak by měl jednat.

Buďme neustále otevřeni a připraveni zrevidovat naše představy o jednání Božím.

Že to ne vždy vypadá tak, jak se na první pohled zdá...